N°. 43. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag 14 Maart.

Tienjarige begrooting.

(Zie No. 42.)

Dus zal er thans eene tienjarige begrooting, aanvangende met 1840, worden vastgesteld?

De regering heeft een ontwerp van zoodanige begrooting aangeboden, en wij gelooven dat zij daaraan wel deed; want de *Grondwet voor het koningrijk der Nederlanden*, welke wij steeds verbindend achten daar, waar de losscheuring van België haar niet gescheurd heeft, schrijft eene tienjarige begrooting voor; en de tijd daartoe was thans voorhanden. Echter bestaat de vraag, of niet de grondwettige artikelen, betrekkelijk de tienjarige begrooting, door de losscheuring van België gescheurd zijn. Dat de regering niet, door de terughouding eener tienjarige begrooting die zaak eigenmagtig uitmaakte, maar door de aanbieding derzelve het oordeel der Kamer inwacht, schijnt ons prijzenswaardig.

Nu vernemen wij dat sommige afdeelingen, »ofschoon hulde doende aan het gouvernement, wegens *de stipte observatie van de bepalingen der grondwet*, welke in dit ontwerp doorstraalt, hetzelve echter niet hebben onderzocht; *op grond* dat welligt, bij eene herziening der grondwet, eene tienjarige begrooting *zal vervallen*, en onze tegenwoordige toestand met België het niet raadzaam maakt, nu reeds eene begrooting voor tien jaren vast te stellen.

Die beschouwing en grond van redenering meenen wij niet als juist te mogen aannemen. Als men hier aan het gouvernement hulde doet wegens de *stipte observatie van de bepalingen der grondwet*, schijnt men daarmede te erkennen dat de *bepalingen der grondwet*, namelijk die bepalingen derzelve, welke, niettegenstaande het gebeurde met België, als voortdurend verbindend moeten worden beschouwd, eene tienjarige begrooting vorderen. En in dat geval, gelooven wij, zou men *verpligt* zijn dezelve vast te stellen. De overweging dat de grondwet misschien eerlang zal worden herzien, verandert hier niets; de mogelijkheid daarvan ontslaat geenszins van de verpligting om haar zoo lang zij bestaat naar te leven. Indien eenige leden der kamer kunnen zeggen: dit of dat, hetwelk de grondwet voorschrijft, zullen wij maar niet doen, dewijl de grondwet misschien binnen kort zal worden gewijzigd, — zoo kan de regering morgen met even veel regt zeggen; ja, daar de grondwet toch eerlang gewijzigd wordt, zal ik dit en geene bepaling die zij beveelt, zoo lang maar nalaten. Het hing nooit van het goeddunken der kamer noch van dat der regering, noch van dat van beide gezamenlijk afhangen, eene werkelijk bestaande bepaling der grondwet al dan niet te volvoeren. Indien, gelijk men zegt dat de bedoelde afdeelingen zich uitdrukten, de tienjarige begrooting bij eene herziening der grondwet eerst *zal vervallen*, dan is zij het nog niet, en dan *moet* zij worden vastgesteld, of althans onderzocht en bediscuteerd, alhoewel men hare vaststelling niet *raadzaam* mogt achten.

Maar wij meenen dat men de zaak uit een ander oogpunt behoort te beschouwen, en op anderen grond de tienjarige begrooting afwijzen kan.

Wij gelooven dat de losscheuring van België de artikelen, waarin de grondwet over die begrooting spreekt, verscheurd heeft.

Art. 123 der grondwet zegt, van meergemelde begrooting sprekende, dat zij bevat »alle zoodanige, zekere en steeds voortdurende uitgaven, welke, uit den gewonen loop der zaken voortvloeijende, in het bijzonder tot den staat van vrede betrekking hebben. Nu kunnen er echter, in den toestand waarin wij verkeeren, geene gewone, zekere en steeds voortdurende uitgaven (tien jaren lang ten minste) voor het land worden bepaald; vermits de omvang van ons land zelf nog niet bepaald is. Wat door België en wat door Nederland moet worden ontruimd, dat weten wij wel; maar vooreerst is zulks nog niet geschied, en zou men wel eens de huid van den wolf kunnen verkoopen (onze regering weet zelve best dat er tusschen beloven en volbrengen een groot onderscheid bestaat); ten tweede is het nog geheel onbeslist, of de door de Belgen te ontruimen gedeelten weder, wat de begrooting betreft, bij Nederland zullen worden gevoegd, dan wel, als Duitsche bondstaat een afzonderlijk beheer zullen erlangen.

Met die nog bestaande onzekerheid is ook art. 124 der grondwet onvereenigbaar: »Bij de goedkeuring van deze afdeeling (de tienjarige begrooting) worden tevens voor gelijken tijd vastgesteld de middelen tot de vinding dier uitgaven bestemd."

Daar het nu om eene begrooting van uitgaven en middelen te kunnen maken, wel een eerste vereischte is, de hoegrootheid van het land, waarvoor men die maken wil, te kennen, en daar zulks thans niet tien jaren vooruit kan worden gedaan, — achten wij de grondwettige artikelen omtrent dezelve door de Belgische losscheuring, gescheurd; en derhalve vooralsnog van geene kracht.

TURKIJE.

Konstantinopel, *15 febr.* De *Kapudan*-pacha heeft eene inspectie-reis naar de Dardanellen gemaakt, om de aldaar opgerigte versterkingen in oogenschouw te nemen. Een Pruissisch officier begeleidde hem, ten einde hem de verbeteringen te toonen welke de nieuwe werken ter verdediging van dien post opleveren. Binnen kort zullen de Dardanellen de sterkste positie zijn, welke het verdedigingstelsel kan aanwijzen. — De sultan moet zich overtuigd hebben van de noodwendigheid, om de marine eene geheele hervorming te doen ondergaan; en daar men hem gezegd heeft dat de Engelsche marine een voorbeeld is van orde en snelle beweging, zoo wil hij die tot voorbeeld kiezen. Hij is dus weder met lord *Ponsenby* in onderhandelingen getreden, om eenige geschikte Engelsche officieren in dienst te bekomen.

— De spanning tusschen de Engelsche compagnie en den shah van Perzie duurt steeds voort. (*Allg. Zeit.*)

ZWEDEN en NOORWEGEN.

Luidens berigten uit Christiania is de Noorweegsche storthing thans in volle werkzaamheid. 32 ontwerpen van wet zijn door de regering voorgesteld, alle zijn naar de committés verzonden. Den 17den is het koninklijke voorstel ingediend tot verandering des paragraafs in de grondwet, volgens welken een door drie verschillende storthings genomen besluit, ook zonder de bekrachtiging des koning wet wordt. Een dergelijk voorstel werd sinds 1818 bijna aan elken storthing gedaan, en telkens afgewezen. Men twijfelt niet of zulks zal thans weder het geval zijn. (*Allg. Zeit.*)

ZWITSERLAND.

Thurgau. De Thurgauers hebben hunnen vriend *Lodewijk Napoleon* nog niet vergeten. Zondag den 17den feb. waren de afgevaardigden van het kantonnale schuttersgenootschap te Mullheim vergaderd, en herkozen *Lodewijk Napoleon* weder tot president des genootschaps.

ITALIE.

Rome, *26 febr.* Betreffelijk de allocutie welke de paus in het laatste consistorie van kardinalen heeft gehouden, verneemt men dat zij slechts kerkelijke onderwerpen gold en het geschil met Pruissen niet aanraakte. Het was vooraf bekend dat de zaak der Pruissische bisschoppen waarschijnlijk niet ter sprake komen zou, maar omtrent België rekende men iets te zullen hooren, vermits, naar men verzekert, de internuntius instructiën heeft verkregen om de Belgische geestelijkheid te vermanen, dat zij zich onthouden zou van alle bemoeijenis met politieke zaken, naardien het heil der kerk slechts daar gedijt waar vrede en eendragt heerscht, en waar de dienaren der kerk allen schijn vermijden als zochten zij de spanning der gemoederen te vermeerderen. (*Allg. Zeit.*)

Florence, *25 febr.* De opper-intendant der studiën in Toskane, professor *Pietro Paoli*, een der uitmuntendste geleerden van Italië is den 21sten dezer in zijn 80ste jaar overleden. (*P. St. Z.*)

DUITSCHLAND.

Frankfort, *8 maart.* Naar men verneemt, zal de voormalige Belgische gezant aan het Weener hof, de heer *O'Sullivan de Gras*, morgen van hier naar Brussel vertrekken. (*O. P. A. Z.*)

— Uit Göttingen meldt men dat de universiteit zich thans ook bepaald voor de instandhouding der grondwet verklaard, en gevolgelijk geenen afgevaardigden benoemd had. De koning heeft deze weigering zeer ongunstig opgenomen, en men wil weten dat den prorector uit Hannover aangeschreven is, dat men in geval van voortdurende wederspannigheid de universiteit zou kunnen schorsen. (*S. M.*)

Keulen, *9 maart.* Een arme dichter had een vers op een' pasteibakker gemaakt. Deze vroeg hem ten eten. Eerst at de dichter zeer smakelijk; spoedig echter scheen zijn eetlust te verminderen, want hij bemerkte, dat het papier waarop men de pastei gebakken had, het manuscript zijner verzen was. Toen hij deswege zijne ontevredenheid niet kon verbergen, zeide de gastheer: dit zult gij toch niet kwalijk nemen; gij hebt verzen op mijne pasteijen, ik pasteijen op uwe verzen gemaakt.

OOSTENRIJK.

Alle berigten uit Weenen gewagen van de luisterrijke ontvangst des erfgrootvorsten van Rusland.

Uit Hongarije, *2 maart.* De driejarige Kerkerstraf, welke door de

koninklijke regtstafel tegen den advokaat *Kossuth* uitgesproken was, is door de septemviraaltafel tot vier jaren verhoogd. (*A. Z.*)

Een landbouwer moet een zeker middel hebben uitgevonden om zich van de meikevers te ontdoen; het bestaat in eenen vogel uit de Sandwich-eilanden, Kinkimanu genaamd, waarvan hij zich een paar verschaft heeft. Deze zijn gewoon hoofdzakelijk meikevers te eten, en in den tijd als zij vliegen laat hij de vogels elken avond los. Des morgens keeren zij terug, na, volgens zijne berekening ongeveer 4000 dezer insekten gedood te hebben. Hij bezit reeds verscheidene paren dier vogels.

PRUISSEN.

Dusseldorf, *9 maart.* Gisteren is er weder eene lading van 2,500 centners ijzerplaten voor de tweede sectie onzer ijzerbaan, en eene partij Engelsche patentraden voor de nog te vervaardigen wagens aangekomen. De aardwerken aan de vlakte bij Erkrath zijn gedurende den ganschen winter door ongeveer 200 man voortgezet. Thans komen de ontbodene arbeiders uit Silezië aan, en tegen het einde dezer maand zullen er duizend man aan het werk zijn. (*D. Z.*)

ENGELAND.

Londen, *9 maart.* De koningin heeft woensdag een levé gehouden, op hetwelk haar, benevens andere personen van rang, de uit Perzië teruggekeerde gezant, de heer *Mac Neill*, is voorgesteld. Ook heeft H. M. audientie verleend aan den voormaligen Ierschen onderkoning, den markies van *Normanby*, en aan onderscheiden kabinetsministers.

Op dit levé is door graaf *Charleville* een adres aan de koningin overgereikt, bij hetwelk de magistraatspersonen van Kings-County in Ierland den verwarden en verontrustenden staat van zaken in dat graafschap ontwikkelen, en Hr. Ms. bescherming voor hare vreedzame en welgezinde Iersche onderdanen inroepen.

Lord *Fortescue*, de nieuwe onderkoning van Ierland, wordt niet voor tegen paschen te Dublin verwacht.

— Bij de voortgezette behandeling der begrooting voor het zeewezen, hebben verscheiden leden van het lagerhuis, onder anderen de admiraal *Codrington*, zich weder sterk beklaagd over het ongenoegzame der in zee zijnde vloot, en over de geringe pogingen, welke aangewend werden om ervaren zeelieden in dienst te houden of te verkrijgen.

De tweede lezing der wet op de municipale corporatiën in Ierland is gisteren, met de groote meerderheid van driehonderd tegen dertig stemmen, doorgegaan. Ook heeft men zich bezig gehouden met een voorstel van den heer *Shaw*, om naar de menigvuldige moorden en gewelddadigheden onderzoek te doen, welke thans in dat land, naar zijn oordeel meer dan vroeger, uit politieke oorzaken gepleegd worden. *O'Connell* en eenige zijner vrienden wederspraken het gevoelen van den voorsteller, en beweerden dat zoodanige misdrijven in Engeland talrijker dan in Ierland waren. De debatten over deze zaak zullen nader voortgezet worden.

Dinsdag heeft lord *Brougham* zich sterk verzet tegen het plan, om uit 's lands kas de gevraagde gelden, tot het aanleggen van spoorwegen in Ierland, te verstrekken.

Vervolgens is lord *Lyndhurst* teruggekomen op den hoon, die voor Vera-Cruz de Engelsche vlag zou zijn aangedaan, door het gevangen nemen van eenen Engelschen loods, op last van den prins van *Joinville*. Lord *Minto* verklaarde, geene officiële berigten wegens het gebeurde ontvangen te hebben, maar het voor eene vergissing te houden. Nogtans, zeide hij, had de regering ophelderingen dienaangaande aan het Fransche gouvernement gevraagd, en men behoorde het antwoord daarop af te wachten. De lords *Brougham* en *Melville* stelden zich hiermede niet te vreden, en meenden dat van Frankrijk herstelling van eer behoorde gevorderd te worden.

— In het huis der gemeenten werd gisteren avond van wege het gouvernement, ter gelegenheid van het overleggen der gevraagde tractaten, te voren met Perzië gesloten, tot wederlegging van hetgeen in het huis der lords aangevoerd was, kennis gegeven, dat het leger in Indië in de laatste zes maanden met 24000 man inlandsche, en 8000 man Engelsche troepen versterkt is.

Lord *Palmerston* berigtte aan de vergadering, dat alle hoop om een tractaat met Portugal, ter zake van den slavenhandel, te sluiten, verloren was, en, dat hij dus binnen kort een voorstel doen zou, om aan de Engelsche kruisers volmagt te geven, de schepen eveneens aan de zuidzijde van de linie te visiteeren, als zij tot hiertoe aan de noordzijde gedaan hebben.

FRANKRIJK.

Parijs, *9* [illegible] *den titel van Lettre à M. Thiers par un pair de France*, verspreidt men hier een vlugschrift, welks platte stijl niet alleen duidelijk aantoont [illegible] welopgevoeden Franschman, laat staan een pair van Frankrijk [illegible] de harbaaide lofspraken op den koning der Nederlanden, [illegible] op de Nederlandsche staatsregeling, genoegzaam [illegible] het komt.

Parijs, *10 maart.* Aan den maarschalk *Soult* is, na een lang onderhoud door den koning opgedragen, om een nieuw kabinet, onder zijne voorzitting aan Z. M. ter goedkeuring voor te stellen. Na den afloop daarvan, is de portefeuille van buitenlandsche zaken aangeboden aan den heer de *Broglie*, die echter verklaard heeft persoonlijk in geenerlei ministeriële combinatie te willen begrepen zijn.

De maarschalk *Soult* is sedert, met den heer *Thiers*, omtrent de zamenstelling van een nieuw kabinet in beraad. Er bestaan groote moeijelijkheden tegen de vorming van een kabinet uit de doctrinaire partij, en die van het linkercentrum. Besloten is er tot dusverre nog niets. Niet onwaarschijnlijk is het, dat de zamenstelling blijft aangehouden tot de komst van den heer *Dupin*, die spoedig verwacht wordt, en met wien de maarschalk *Soult* in overleg wenscht te treden.

BELGIE.

Brussel 11 maart. De zitting van heden was onstuimig. Echter heeft zij twee merkwaardige resultaten opgeleverd; vooreerst, dat het voorstel van den heer *Pirson* slechts flaauw ondersteund is geworden, en vervolgens, dat de zittingen voortaan ten 10 ure zullen beginnen, waardoor de ontknooping eenige dagen bespoedigd zal worden.

— Men vermeent stellig te weten, dat de opening der nieuwe Fransche kamer veertien dagen is uitgesteld. Klaarblijkelijk is zulks geschied om gelegenheid te geven de eindelooze discussiën der Belgische kamer binnen dien tijd ten einde te brengen.

De zitting van heden heeft een incident opgeleverd, dat, zonder de discussie te bevorderen, zijne zonderlinge zijde heeft. Naauwelijks was de kamer vergaderd of de heer *Lebeau* stelde voor om voortaan de zittingen ten 10 ure te beginnen en tot 4 ure te doen voortduren. Na eenige beraadslaging heeft de kamer daarin bewilligd. Doch eenige oogenblikken daarna heeft de heer *Pirson*, het oudste lid der kamer, een amendement of motie van orde voorgesteld, strekkende niet om de discussie, maar om de stem-opneming te adjourneren. Hij heeft dit amendement tot takel genomen om indirecte verwijten van lafhartigheid aan den minister van oorlog, den generaal *Willmar*, te rigten. Vervolgens voer hij heftig uit tegen de industriële kompagniën in eenige van welke de heer *Willmar* of zijne familie geïnteresseerd waren, en in de *onzedelijkheid* dezer ondernemingen zag de spreker de oorzaak der industriële en financiële krisis, die België verteert.

Dit alles werd niet gezegd zonder veelvuldige en levendige interruptiën. Men hoorde niets dan bitse aanmerkingen en niet minder vinnige antwoorden; de opschudding was tot den hoogsten top geklommen, toen de heer *Pirson* den koning *Leopold* voorspelde, dat hij de eerste en laatste koning van zijn geslacht zou zijn.

De ministers verlangden in drift dat de spreker tot de orde zou worden geroepen. Doch de heer *Vandeweyer* vatte het woord op, om te betoogen, dat men aan de uitdrukkingen van den heer *Pirson* eene beteekenis hechtte, welke zij niet hadden, en dat het veel voorzigtiger geweest zou zijn, zich niet zoo ligt gevoelig getoond te hebben, en niet ieder oogenblik eenen redenaar te storen, die eigenlijk slechts eene vrees had te kennen gegeven, de vrees namelijk voor eene verwezenlijking van hetgeen de heer *Lebeau* zelf in 1831 voorspeld had, toen hij zeide: *dat hij elken vorst, wie ook, tartte om in Belgie zes maanden zonder Luxemburg te kunnen regeren.*

De heer *Pirson* zelf heeft zich nog op eene andere wijzen verdedigd. Hij zeide, dat hij in de voormalige Staten-Generaal, waarvan hij lid was geweest, ook eens aan den koning der Nederlanden voorspeld had, dat deszelfs weigering om aan de grieven der zuidelijke provinciën gehoor te verleenen, aanleiding zou geven tot derzelver opstand; dat hij ook destijds tot de orde was geroepen geworden, en dat zoo men ook heden zijn gedrag laakte, hij zich zonder morren aan de censuur der kamer zou onderwerpen. De heer *Pirson* werd niet tot de orde geroepen en zijn amendement had geene verdere vervolgen.

Slechts twee redenaars hebben zich over het ontwerp doen hooren. De eerste was de minister van buiten- en binnenlandsche zaken, die in weinige woorden het ongegronde betoogde van de stelling, dat de mogendheden het niet wagen zouden om hunne besluiten met kracht ten uitvoer te leggen.

De tweede redenaar was de abt *de Foere*. Deze gedeputeerde vatte het woord op tegen het ontwerp en las een zeer uitgebreid stuk voor, waarin hij met veel talent al de punten en voornamelijk de [illegible] kwestie behandelde. Hij eindigde met te zeggen dat hij [illegible] de verdeeling van België, boven de aanneming [illegible] tractaat verkiezen zoude. Deze redevoering [illegible] gejuich door een gedeelte der kamer en door [illegible] ontvangen.

De vergadering [illegible] De eerste spreker ter vergadering van morgen is de [illegible]

NEDERLANDEN.

[illegible] *10 maart.* Z. Exc. de minister van financiën heeft dezer dagen, de navolgende circulaire toegezonden aan de heeren gouverneurs der respective provinciën, ten einde daarvan kennis te geven aan de officieren bij de arrondissements-regtbanken, aan de kantonregters, aan de hoofden der stedelijke en verdere gemeentebesturen, en aan den directeur en verdere ambtenaren der registratie:

In mijne aanschrijving van den 20sten januarij 1838, n°. 50, gaf ik mij

de eer ter kennisse van U. Hoog Ed. Gestr. te brengen, dat het Z. M. had behaagd, te beslissen, dat de bij vroegere wetten aan het publiek ministerie toegekende aandeelen in boeten behooren te worden beschouwd, als door de invoering der Fransche wet vervallen te zijn, en vervangen door de aan hetzelve toegelegde vaste tractementen.

De uitvoering van deze beslissing heeft aanleiding gegeven tot eenige vragen, welke mij van genoegzaam gewigt waren toegeschenen, om dienaangaande Zr. Ms. nadere bevelen te vragen; waarvan het gevolg is geweest, dat door Hoogstdenzelven nopens dit onderwerp de hierna vermelde punten zijn vastgesteld; welke mij, bij missive van Z. Exc. den secretaris van staat, zijn medegedeeld, om algemeen te worden nagekomen, als:

1°. Dat de vorenbedoelde beslissing van toepassing is op de commissarissen van policie, voor zoo verre zij de functiën van het openbaar ministerie waarnemen.

2°. Dat de aandeelen, vroeger door het openbaar ministerie gehouden, aan de schatkist vervallen.

3°. Dat de gemelde beslissing ook van toepassing moet worden geacht op de boeten, uitgesproken bij vonnissen van vroegere dagteekening dan die beslissing.

4°. Dat die beslissing ook van toepassing is op al de boeten, welke worden uitgesproken krachtens de oude wetten, welke later op nieuw bevestigd en in werking zijn gebragt.

5°. Dat zoo lang dienaangaande geene andere voorzieningen zullen zijn daargesteld, welke na de invoering der Fransche wetgeving, bij eenige wetten, ordonnantiën of reglementen aan het openbaar ministerie zijn toegekend, [illegible] ambtenaren van gezegd ministerie kunnen worden uitbetaald.

— Men ziet weldra te gemoet de organisatie van het personeel der hypotheken, in verband met de daaraan toegevoegde administratie van het kadaster, zoo mede de vaststelling en benoeming van het getal procureurs en deurwaarders bij de verschillende regterlijke collegiën.

's Gravenhage 11 maart. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, is, na de voorlezing en goedkeuring van de notulen der vorige vergadering, kennis gegeven, dat de heer *van Tuijll van Coelhorst* door ongesteldheid verhinderd wordt, om tegenwoordig te zijn. Van regeringswege zijn de gewone jaarlijksche verslagen betrekkelijk het armwezen en het onderwijs ingezonden en bij de kamer ingekomen. Deze stukken zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De centrale afdeeling heeft verslag uitgebragt over het ontwerp van wet betrekkelijk de munt. Dit verslag zal worden gedrukt en rondgedeeld, en de beraadslagingen over de daarin behandelde wet worden bepaald op aanstaanden Donderdag.

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet tot daarstelling van eenige wijzigingen in de bestaande bepalingen op den invoer van gouden en zilveren werken.

Voor het ontwerp van wet hebben het woord gevoerd de heeren *van Hoorn van Burgh*, *Luyben* en *van Rappard*; [illegible], de heeren [illegible], *Verwey Mejan*, *Snouck Hurgronje*, *Corver Hooft* [illegible]. De heer *van Alphen* zou omtrent de tegenwoordige wet, de inlichting van Zijne Exc. den minister van financiën afwachten. De heer *van Asch van Wyck* ontwikkelde zijne gevoelens omtrent de wet, en verklaarde ten slotte, dat hij zich zijne stem voorbehield.

Niemand meer het woord vragende, verdedigt Z. Exc. de minister van financiën de wet en deed opmerken, dat zich, blijkens ingekomen verzoekschriften, wel stemmen voor, maar geen enkele tegen het beginsel der wet had verheven.

Bij de stemming hebben zich 22 leden voor, en 25 tegen de wet verklaard.

Voor het ontwerp hebben gestemd, de heeren *van Rappard*, *van Hemert*, *van Hoorn van Burgh*, *Schimmelpenninck*, *van de Poll*, *Binkes*, *Rengers*, *Clifford*, *Kniphorst*, *van Swinderen*, *van Alphen*, *Romme*, *Luyben*, *Vijfhuis*, *Tromp*, *van Meeuwen*, *de la Court*, *Beelaerts*, *Ingenhousz*, *Druyvesteyn*, *van Sytzama* en *de Jonge*.

Tegen het ontwerp hebben gestemd, de heeren *Akerlake*, *Snouck Hurgronje*, *Star Busman*, *Boddaert*, *Bakker*, *van der Gronden*, *Corver Hooft*, *Gevers*, *Frets*, *Verwey Mejan*, *van Dam*, *Hinlopen*, *Lemker*, *Weynaends*, *Dijckmeester*, *Sandberg*, *Luzac*, *Repelaer*, *Roëll*, *Warin*, *van der Velden*, *Crommelin*, *Cats*, *Gockinga* en *van Asch van Wijck*.

De zitting is tot aanstaanden donderdag, den 14den maart, des voormiddags ten 11 ure, verdaagd.

— Bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit, is Z. Exc. de schout bij nacht *J. C. Rijk*, die benoemd is tot gouverneur-generaal voor de Nederlandsche West-Indische bezittingen, met den 15den dezer, onder betuiging van Zr. Ms. hooge tevredenheid, uit deszelfs betrekking van militairen kommandant van het instituut voor de marine te Medemblik, eervol ontslagen. Tevens is door Z. M. benoemd tot tijdelijken militairen kommandant, bij gemeld instituut, de kapitein ter zee *J. C. Koopman*, gewezen kommandant en directeur van Zr. Ms. zeemagt in de Oost-Indische bezittingen.

— Uit Java zijn de laatste tijdingen, met betrekking tot de aldaar genoten wordende rust, allezins voldoende. Men klaagde echter in het algemeen over de bij voortduring aldaar heerschende sterke droogte, en men was niet zonder vrees, dat, zonder eene spoedige verandering, zulks eenen nadeeligen invloed op den oogst der verschillende voortbrengselen van het eiland kon hebben.

Hier en daar was zulks reeds merkbaar op het rijstgewas, hoezeer de stand van hetzelve over het algemeen nog als gunstig mogt worden beschouwd. Een ieder, die met de belangrijkheid van het rijstartikel, als het hoofdvoedsel van den Javaan, bekend is, als ook met de schromelijke gevolgen, welke eene dergelijke, aanhoudende droogte gehad heeft in Britsch-Indië, alwaar, ten gevolge van den schrikkelijken hongersnood, de wegen en velden met duizenden van lijken als bezaaid waren, zal niet dan met hart en ziel wenschen kunnen, dat weldadige regens daaraan spoedig een einde mogen maken.

Diezelfde droogte heeft dan ook op Java reeds meermalen brand doen ontstaan, waarbij, onder anderen, in de nabijheid van Soerabaya, de Kampong Ngampel is afgebrand, gelijk ook, in de residentie Kadoe, een der bijgebouwen van het residentiehuis ter hoofdplaats Magelang; terwijl verder hier en daar, zoo als in de residentie Tagal en die der Preanger regentschappen, door dezelfde oorzaak, aanzienlijke boschbranden hebben plaats gehad, waarbij men het verlies van ettelijke duizenden koffijboomen heeft te betreuren gehad.

Eindelijk nog was in de laatstgemelde residentie de rijke en uitgestrekte bazaar te Tassik Malaga, met ongeveer 80 huizen, een veertigtal schuren en 3 karbouwen kralen, door het vuur vernield geworden.

De thee-cultuur schijnt over het algemeen goede uitkomsten te beloven, en het is naar aanleiding van dezelve, dat de uitbreiding, welke in de laatste tijden daaraan gegeven is, nog al aanzienlijk moet zijn. Het gouvernement schijnt zich echter niet te willen bepalen tot de aanplantingen, welke hetzelve reeds op verscheidene plaatsen heeft laten doen, maar, tot bereiking van het in dezen gestelde doel, gebruik te willen maken van de nijverheid van partikulieren, door het aangaan van contracten, gelijk dit met de koffij- en suikerteelt thans plaats vindt. Het is overbekend, dat, hier te lande, tien-, ja welligt honderdmaal meer Java-thee verkocht is, dan geteeld was. Wij weten, niet in hoeverre zulks op de reputatie van dat artikel eenen nadeeligen invloed kan hebben gehad; maar zeker is het, dat zij, die in de gelegenheid zijn geweest, om de echte Java-thee te proeven, zich hebben kunnen overtuigen van derzelver waarlijk goede kwaliteit, en dat dit ten overvloede door een behoorlijk chemisch onderzoek, van meer dan eene zijde, is bevestigd geworden.

Dordrecht, 11 maart. De Indische bajadères, welke in Frankrijk en Engeland, en laatstelijk in België hunne nationale dansen vertoond hebben, zijn hier heden morgen gepasseerd, zich naar 's Gravenhage begevende.

Nijmegen, 13 maart. De beroemde kunstschilder *B. C. Koekoek* heeft eene schilderij vervaardigd, hoog 5 en breed 3 voet, welke door deskundigen geacht wordt een der beste werken van dien meester te zijn. Men zegt dat hetzelve bestemd is voor den koning der Franschen.

Correspondentie.

Nadat er reeds sinds eenigen tijd niet meer kon worden voldaan aan de aanvragen om nommers der couranten, waarin de artikelen over ons financie-wezen voorkomen, ontvingen wij van meer dan éene zijde aanzoek, om die artikelen afzonderlijk te doen herdrukken en uit te geven. Sommigen meenden, dat men ze alzoo beter zou kunnen bestuderen; anderen beriepen zich op den lof der publiciteit, onlangs door onzen minister van buitenlandsche zaken aangeheven, en meenden, dat het niet raadzaam was »dien rijken voorraad der kostbaarste bouwstoffen voor de nasporingen van den geschiedschrijver en den staatsman, van tijdgenooten en nageslacht" alleenlijk toe te vertrouwen aan het zoo vergankelijk papier van een dagblad. Anderen voerden beschouwingen aan van meer cosmopolitischen aard; in het algemeen belang der maatschappijen, begeerden zij de geheimen van het Nederlandsch financie-stelsel te zien toegelicht, ten behoeve der nog achterlijke regeringen, die, minder bedreven of minder vaderlijk, hunne onderdanen de zegeningen en veelbelovende vruchten eener onafzienbare schuld onthonden. Deze laatsten gaven ons in bedenking of de uitgave der bewuste artikelen *in het Fransch* niet verkieslijk zou wezen. — Zoodra omtrent een en ander een besluit genomen is, zal zulks aan het geëerde publiek worden medegedeeld.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 12 Maart 2 El 7 Palm 1 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 9 D.
Den 13 Maart 2 El 6 Palm 2 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 9 D.

Advertentiën.

Heden ontsliep zacht, na eene langdurige ziekte, op den leeftijd van 31 jaren, mijne veelbeminde Echtgenoot ***EMELIE ADELAIDE WEERTS.***

ARNHEM,
den 4den Maart
1839.

H. CRAMER.

ZUTPHEN, den 7den Maart 1839. Heden overleed, bijna 79 jaren bereikt hebbende, na een langzaam verval van krachten, de Wel Edel Achtbare Heer ***J. C. THEBEN TERVILE***, *Wethouder der Stad*, en *Directeur der Posterijen* alhier, diep betreurd door zijne hoogbejaarde weduwe, kinderen en kindskinderen.

EXTRACT *uit het Notulblad, ter algemeene vergadering van het Provinciaal Geregtshof van Gelderland gehouden, den 21sten Februarij 1839.*

HET PROVINCIAAL GEREGTSHOF VAN GELDERLAND,

Gezien het besluit ter algemeene vergadering van gemeld Hof, den 7den November 1838 genomen, houdende benoeming van drie Heeren Advokaten, om daar te stellen het Bureau van Consultatie voor het Ressort van dit Provinciaal Geregtshof;

Gelet op de voordragt enz.;

Gehoord den Heer Prokureur-Generaal;

Benoemt ter vervanging van den Heer Advokaat Mr. *J. H. Donker Curtius*, naar de Oost-Indische bezittingen van den Staat vertrokken, den Heer Advokaat Mr. *Johannes Aegidius Lisman*, Advokaat te *Arnhem*.

Gedaan ter algemeene vergadering van den 21sten Februarij 1839.

(Geteekend) *W. L. F. C. van Rappard*,
President.
P. J. Evekink Busgers,
Substituut-Griffier.

Voor Extract conform,
De Griffier bij het Provinciaal Geregtshof voormeld,
I. J. van Rossum.

EXTRACT uit de Notulen ter algemeene vergadering van het Provinciaal Geregtshof van Gelderland, gehouden den 21sten Februarij 1839.

HET PROVINCIAAL GEREGTSHOF VAN GELDERLAND,

Gezien het door dezen Hove ter goedkeuring ingezonden Reglement, waarbij de dagen der gewone zittingen en het uur van den aanvang derzelve is geregeld, als volgt:

1°. Dat het Hof in Raadkamer zal vergaderen, des Dingsdags van elke week, des voormiddags ten elf ure.

2°. Dat de Civiele [illegible] zullen worden gehouden des Woensdags van elke week, des voormiddags ten elf ure.

3°. Dat eindelijk de Teregtzittingen van strafzaken zullen worden gehouden des Donderdags van elke week, des voormiddags ten tien ure, en voor zoo verre zulks ter afdoening van de zaken mogt noodzakelijk bevonden worden, des Vrijdags voormiddags ten tien ure.

Gezien een besluit van Z. Exc. den Heer Minister van Justitie van den 9den dezer, houdende goedkeuring van deze bepalingen,

Gezien Artikel 27 van het Reglement, betreffende *de wijze van eedaflegging, de afwezendheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken*,

Gelast, dat de bovenstaande regeling van de dagen der gewone zittingen van dit Hof en van het uur van den aanvang derzelve, bij aanplakking aan het Regtsgebouw en door middel van de dagbladen openlijk zal worden bekend gemaakt.

Gedaan in de Algemeene Vergadering van den 21sten Februarij 1839.

Het Provinciaal Geregtshof voornoemd:
(geteekend) *W. L. F. C. van Rappard*,
President.
P. J. Evekink Busgers,
Substituut-Griffier.
Ter ordonnantie van hetzelve:
P. J. Evekink Busgers,
Substituut-Griffier.

Mr. *M. J. van Löben Sels*, Notaris te *Zutphen*, zal op Woensdag den 1sten Mei eerstkomende, bij inzet, en veertien dagen daarna, telkens des namiddags [illegible] ure, in het *Nederlandsche Koffijhuis* binnen *Zutphen*, bij finalen toeslag verkoopen:

Het BUITENVERBLIJF, genaamd *BELLEVUE*, op een kwartier uur afstands van *Zutphen*, alleraangenaamst gelegen aan den grooten weg naar *Arnhem*, geheel vrij van overstrooming en geschikt tot Zomer- en Winterverblijf; bestaande hetzelve in een zeer modern, voor weinige jaren geheel nieuw gebouwd HEERENHUIS, waarin *zeven* KAMERS en eene ZAAL, meest behangen, geplafonneerd en van stookplaatsen voorzien, en bevattende daarenboven DIENSTBODEN- en PROVISIEKAMERS, drooge KELDERS, ruime KEUKENS, luchtige ZOLDERS, WELWATERSPOMP en REGENBAK, en verder alle mogelijke GEMAKKEN.

Voorts een afzonderlijk staand HUIS, waarin eene MANGEL- en LOGEERKAMER met stookplaats, ZOLDER, KELDER, WELWATERSPOMP en Privaat, en alzoo zeer geschikt om afzonderlijk bewoond te worden; — eene TUINMANS-WONING met Beestenstalling, KOETSHUIS voor vier Rijtuigen, STALLING voor vijf Paarden, KOETSIERSKAMER en eindelijk een extra groote TUIN met Wandelingen, naar den laatsten smaak aangelegd, beplant met fijne Heestergewassen, eene aanzienlijke hoeveelheid fijne vruchtdragende Boomen, en voorzien van eene stookkast voor fijne bloemen, eenige BROEIRAMEN, MOESTUIN, KOEPEL, enz.

Hetzelve Buitengoed is te aanvaarden acht dagen na den toeslag. Bie[illegible] verder berigt der gegadigden, dat de Tuinen in de volmaaktste orde [illegible] worden gebragt, bezaaid en bepoot met al het noodige.

De kooper zal verpligt zijn twee vaste Spiegels, eene marmeren Penanttafel en [illegible] Haard, expresselijk voor de Zaal vervaardigd, en, des verkiezende, [illegible] Meubelen, Tapijten en Ledekanten tegen eenen matigen prijs over te nemen.

[illegible] zijn te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris; zoomede bij Mr. *F. M. de M[illegible]* en *H. A. J. baron van Ittersum*, respective Notarissen te *Amsterdam* en te [illegible].

Acht dagen vóór den inzet zal gezegd Buitengoed dagelijks bezigtigd worden, mits voorzien van een toegang-biljet, af te geven door, en te bevragen bij den Notaris *van Löben Sels.*

---

† † † Mr. *N. G. Francken*, Notaris te *Elst*, zal op nader te bepalen dagen, in de maand April of Mei aanstaande, ten namens de Eigenaren veilen:

Eenen kapitalen BOUWHOF, *de Hoeven* genaamd, gelegen onder *Randwijck*, groot ongeveer 74 bunders, waaronder omstreeks 23 Bunders WEILAND; zijnde gemelde Bouwhof inmiddels UIT DE HAND TE KOOP. — Te bevragen bij voornoemden Notaris of bij den Heer *W. van Eijnden* te *Nijmegen*. — *Brieven franco.*

TE KOOP:

EENIGE DUIZEND tien- en twaalfjarige, uiterst welig gegroeide EIKEN HEESTERS, staande aan den weg van *Zevenaar* op *Didam*. — Aanwijzing geschiedt door *W. Hademaker*, te *Wehl*.

TE HUUR

wordt gevraagd, een ruim modern ingerigt WOONHUIS, met een TUIN, bij voorkeur met KOETSHUIS en STALLING voor één Paard; het huis vooral voorzien van zuiver POMPWATER, en gelegen op de Buiten-Singels dezer stad, liefst bij of in den omtrek van de Velper-Barrière, om zoo spoedig mogelijk te aanvaarden.

Adres met besloten briefjes, waarin de omschrijving en huurprijs vermeld is, bij Mr. *W. H. Taaij*, Notaris.

---

† † † Worden gevraagd 1000 zware EIKEN HEESTERS. — Opgave van prijs en dikte bij den Uitgever dezer, met *franco* Brieven.

---

† † † *Marius*, Apotheker en Chemist te *Arnhem*, verlangt tegen 1°. Mei of eerder, een' LEERLING en een' BEDIENDE van de Protestantsche Godsdienst. — Brieven franco.

---

§ † † Wordt gevraagd, in eene der Geldersche steden, in eenen KRUIDENIERS-, DROOGIST- en VERFWINKEL, liefst buiten kost en inwoning, een JONGELING, niet beneden de 16 jaren. — *Brieven franco*, onder Letter K. bij den Boekverkooper *E. G. Oeffelman*, te *Zutphen*.

---

† † † Men vraagt binnen de Stad *Arnhem* TE HUUR: Een KOETSHUIS met PAARDENSTAL, voor *drie* Paarden. — Adres, met franco-brieven, onder letter E. bij den Boekhandelaar *W. J. Kruijt*, te *Arnhem*.

Voorloopig Berigt.

Alhier is gearriveerd de heer *K. Maju*, met zijn uitgezochte NIEUWE [illegible] MECHANISCHE, OPTISCHE, PHYSISCHE en [illegible]RISCHE INSTRUMENTEN, FANTASM[illegible]IE en AUTOMATEN gearrangeerd met den heer *Lion* [illegible], eerste en beroemdste Buikspreker van Frankrijk, Directeur van een Gezelschap Fransche PANTOMIMISTEN, waardoor de nieuwste pantomimes zullen worden opgevoerd. Door de late aankomst zal de eerste representatie niet voor Zaturdag den 16den Maart kunnen plaats hebben, zullende alsdan al deze voorstellingen door affiches en advertentie nader worden bekend gemaakt.

SOIREES PARISIENNES.

L. de Linsky, heeft de eer, bij deze te berigten, dat bij de VOORSTELLINGEN, waarvan de eerste op heden *Donderdag den 14den Maart* zal plaats hebben, zijne welingerigte, en geheel door linnen bedekte Schouwburgtent, behoorlijk door Kagchels zal VERWARMD worden.

De voorstellingen zullen elken avond worden afgewisseld.

Aanvang des avonds ten 7 ure.

MAGAZIJN VAN MANUFACTUREN.

De Ondergeteekenden hebben het genoegen het geachte Publiek te berigten dat zij ontvangen hebben: Een schoon assortiment Cachemire en Thibet OMSLAGDOEKEN, ZIJDEN STOFFEN in velerlei soorten, PERCALS, MOUSSELINE LAINES, Zwitsersche en Engelsche KATOENEN en KLEEDJES IMPRIMÉ, enz.

Ook is hun Magazijn ruim gesorteerd in FIJNE LAKENS in alle kleuren, voor welks kleur en deugdzaamheid zij instaan, BUCKSKINS, SATIN LAINES en meer andere artikelen tot hun vak behoorende. Alles tegen zeer laag gestelde prijzen.

Arnhem, 1839. *Ba[illegible] & Comp.*
in de Ketelstraat.

Rijn- en IJssel-
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ,

Dienstregeling over de maand Maart 1839.

Iederen Maandag en Woensdag, des morgens ten 7 ure, van *Kampen* naar *Arnhem*.

Iederen Zondag en Dingsdag, des morgens ten 7 ure, van *Arnhem* naar *Kampen*.

Iederen Donderdag, des morgens ten 6 ure, van *Arnhem* naar *Keulen*.

Iederen Zaturdag, des morgens ten 6 ure, van *Keulen* naar *Arnhem*.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.